

Osobeni znaci

Osobeni znaci

Važne napomene

- Osobeni znaci su jako česti.
- Uzrok je nepoznat.
- Većina osobenih znakova ne izazivaju probleme.
- Većina osobenih znakova ne zahtijevaju nikakav tretman.
- Mnogi osobeni znaci vremenom nestanu.

Što je to?

Postoji nekoliko najčešćih znakova na koži koji su tu od rođenja a nazivaju se općim imenom "osobeni znaci". Oni nastaju pretjeranim razvitkom struktura koje se normalno nalaze u koži kao što su krvni sudovi (u tom slučaju nazivamo ih vaskularni znaci ili hemanginomi) ili pigmentne ćelije (u tom slučaju nazivamo ih madeži). Uzrok je nepoznat. Kod većine beba oni ne izazivaju veće probleme i ne zahtijevaju nikakav tretman.

Koje su različite vrste osobenih znakova, gdje se pojavljuju i kako se liječe?

Vaskularni znaci (hemanginomi)

Najčešći vaskularni znak je lososova pjega ili "ugriz rode". To je ravni, crveni znak na stražnjem dijelu vrata kod oko 50% novorođene djece. Povremeno se pojavi i na drugim dijelovima glave i vrata. Većina njih nestanu tijekom prvih pet godina ali oni otraga vrata ostaju.

Uvećani oblik vaskularnog znaka, je pravi hemanginom ili jagodasti nevus. Za razliku od lososove pjege koja je prisutna od rođenja, on se pojavljuje nekoliko mjeseci nakon rođenja. Tijekom prvih šest mjeseci, on se ubrzano povećava i formira crvenu, ispupčenu, mekanu površinu čija se veličina kreće od pola do nekoliko santimetara. Do 10% dojenčadi dobiju ovakav hemanginom. Većina njih se smanje i nestaju bez potrebe za ikakvim tretmanom. Povremeno se dešava da je tretman potreban za velike znake koji ubrzano rastu na nekim posebnim mjestima, npr. oko očiju, nosa ili usta. To se može obaviti specijalnim laserom. Ponekad se rast ovakvog velikog hemanginoma može zaustaviti kratkom kurom kortizona koju prepíše liječnik.

Pigmentni znaci

Pigmentni znaci nastaju kao posljedica povećanja normalnih pigmentnih ćelija (melanocita) u površinskoim slojevima kože. Najčešći je mongolska mrlja. To je ravna površina sivo-smeđe ili plavo-sive pigmentacije koja se najviše pojavljuje na donjem dijelu leđa. One su nazočne prilikom rođenja i nisu

Croatian - Birthmarks

opasne. Više se javljaju kod beba sa maslinastom i tamnijom kožom (imaju ih oko 90% azijske a samo 5% anglo-saksonske dojenčadi). Mongolska mrlja vremenom nestaje.

Urođeni melanocitni nevus (urođeni madež) je bezazlena izraslina pigmentnih ćelija koja može biti nazočna prilikom rođenja ili se pojaviti tijekom nekoliko prvih mjeseci.

Većina madeža koji su nazočni prilikom rođenja ne razvijaju se u rak pa prema tome ne zahtijevaju nikakav tretman. Ipak, veoma veliki madeži, oni koji su širi od 20 cm, povremeno mogu biti rizični za rak kože. Za ove velike madeže postoje razni oblici tretmana kao što su kirurško odstranjivanje ili povremene laserske terapije.

Pjege obično nisu prisutne prilikom rođenja. One nastaju kao posljedica povećanja boje koju proizvode pigmentne ćelije (melanociti). Pojavljuju se u ranom djetinjstvu, na dijelovima tijela koji su najizloženiji djelovanju sunčevih zraka, npr., na obrazima, nadlanicama i podlacticama. Pjege se mogu spriječiti korištenjem zaštitne kreme za sunce. Većina madeža nisu nazočni prilikom rođenja i pojavljuju se tijekom djetinjstva i mladosti.

Više informacija

Vaša medicinska sestra za zdravlje majke i djeteta.

Vaš obiteljski liječnik.

Dermatolog.

© 2002, Department of Dermatology, St. Vincent's Hospital Melbourne, Victoria Parade, Fitzroy, Victoria 3065 Australia.